

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Roman”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 7 Noevre.

Maniera politicilor era și este a prezenta lucrurile în afară în colorii, cât se poate numai de frumoase. Mai ales situațiunea internă, cu provocare la liberalele legi dela noi, se zugrăvea cu colorile cele mai vii, făcând din Ungaria un Eldorado al fericirii pământesci. În timpul din urmă începe a se face lumină și în privința aceasta. Un corespondente al diarului „S. D. Tagblatt” de aici comunică acestui diariu unele lucruri de interes, pe cari le punem sub ochii cetitorilor nostri după traducerea „Gazetei Transilvaniei“.)

Eată ce scrie numitul diariu:

„Existența Ungariei ca stat este o mare problemă, căci a se lupta în contra curentului panslavismului, pangermanismului și panlatinismului și în această luptă purtată fără de soți nu numai a se menține, ci a merge tot înainte ca luptătorii entuziasmat al culturii europene, este un lucru greu, este o problemă grea. De această soartă are maghiarismul parte” — Astel suspină „Nemzet” (Nr. 288) într’un foileton intitulat „Ungaria înaintea streinătății”, în care se plânge amar asupra unei cărți publicate mai dăunădile în limba franceză. Un capitlu al acelei cărți: „De la barbarie des Hongrois et des Turcs, esquisse dédiée aux Valaco-Roumains” descrie apăsarea Românilor prin Maghiari cu colorile cele mai vii.

Foiletonistul George Lucács caută să arate, că acele acușțiuni sînt nedrepte și nefundate și dîce între altele: „Statul în procederea sa contra naționalităților sale în basa potestății sale nu este restrâns după drept prin nimic, dar este o limită morală și aceasta este indicată de principiul ecuității. Și potestatea statului unguresc n’a trecut un paș peste limita pusă de ecuitate în tractarea naționalităților. Și totuși din nenorocire se află persoane între naționalitățile, ce trăiesc în patria noastră, cari înțelegându-și rău interesele lor ne întrerupt sumuță în contra maghiarilor și se silesc ca să zugrăvească Ungaria în streinătate cu colorile cele mai negre. Ar fi foarte trist, dacă țerile streine ar ceti tot numai cărți cu asemenea tendențe despre Ungaria” — dar apoi G. Lucács se mîngăie cu produse literare ca ale lui Ambros Neuman Nemenyi, dîcînd: „doamne nulfămeșcu-ți, că și cu și se înmulțesc operele acele, cari arată adevărata

*) Cităm isvorul chiar și la traduceri, căci noi nu sîntem de părerea altora. Red.

Ungarie înaintea streinătății”. Toată naivitatea Maghiarismului față de aspirațiunile juste ale cetățenilor se manifestează în cuvintele aceste: „De unde vine ura aceasta națională? Statul unguresc nu atinge nici cu un deget comoara, ce este fiecăruia mai scumpă, naționalitatea (sic.) Cu toate acestea ura se arată numai la singuratici, pe când majoritatea cea chibzuită este lipsită de ori ce ură spre onoarea ei, dar și aceea ură nu o putem privi decât de un sentiment de supranaționalism. Totul este „șovinism”.

Din aceste cuvinte poate o mulțime vedea, pe care parte este șovinismul național. Lucru ciudat că acum vin din ce în ce mai mulți cetățeni de clasa a doua la ideea „rătăcită”, că și din partea statului mania maghiarisării trece peste marginile cuviinței și ale rațiunii. Aceasta o arată două întâmplări din timpul din urmă: protestul a 37 părinți în contra procederei maghiarisătoare a gimnasiunii de stat din Fiume și rezistența jidovilor în contra statutului proiectat de ministrul cultelor despre purtarea matriculelor israelite. Puiul iubit al Ungariei, mărgeara Adriei, Fiume, când s’a restituit dualismul, a cerut înțelepșce prin pact să i se garanteze în toată regula întrebuințarea nelimitată a limbei italiene în toată viața sa publică.

În decursul anilor înțelepciunea de stat maghiară și sufletul poporului maghiar ne-a arătat atîta antipatie în contra elementului italianesc, ca în contra celorlalte. Cu toate aceste voiesc acum să maghiarizeze prin scoală și acest oraș litoral, asupra căruia se poate dîce că năvălesc Croații. Guvernul denumii profesori maghiari, cari cum se dîce ar sci italianesce și introduse manuale maghiare, cu toate că se stabilise ca la gimnasiunii din Fiume să fie limba de instrucțiune limba italiană. La începutul anului scolastic s’au plîns 37 părinți la magistratul urban despre regresul gimnasiunii și au învinuit administrațiunea instrucțiunii de stat, că și a călcat cuvîntul. Firesce această procedere „nepatriotică”, adevărată rezistență Fiumanilor în contra maghiarisării, a provocat o furtună în presa maghiară.

Fiumanii, ca oameni înțelepți, într’o ședință a municipalității chemată special spre acest scop au luat o rezoluțiune, prin care resping toate insinuațiunile relative la schimbarea sentimentelor lor, arătînd alipirea lor de Ungaria și de nobila națiune maghiară. Aceasta mai îndomoli încâtva jurnalistică din capitală. Comisiunea magistratului din Fiume a aflat plînsușca părinților întemeiată și în sensul aceleia, se va remonstra la ministerul instrucțiunii. Fiînd că nu e vorba de sasii din Ardeal, de români

sau de slovaci, firesce ministrul Trefort va desavua zelul cel prea mare al apostolilor maghiarisator din Fiume.

Nu mai puțin supărați sînt Evreii din cauza măsurii excepționale a ministrului de culte privitoare la purtarea matriculelor. Sub cuvînt, ca să se delătore abuzurile în purtarea matriculelor ministrul cere, ca comunitățile evreiesci să numească funcționari deosebiți, cu o calificățiune oarecare destul de mare, cere să fie examinați de către autoritățile municipale. Aceasta ar învoalve negreșit un amestec direct în autonomia comunelor jidovesci, de aceea președintele cancelăriei israelitice centrale din Pesta a refuzat de a lua parte la discușiunea memoratului statut. Scopul principal al măsurii intenționate de ministrul este, că matriculele Evreilor să fie purtate numai în limba maghiară.

Două obiecte, cari vor fi instructive și pentru noi, s’au prezentat la dieta din Pesta: proiectul căsătoriei civile între creștini și evrei, și raportul ministrului de interne și de finance despre afacerea cu Ciangăii. Vom reveni.

Afacerea cu denumirea banului în Croația e tot neresolvată. În diarul „Agrar Zeitung”, deputatul Miscatovici pledează pentru denumirea unui bărbat eșit din popor. Ca cineva să poată fi ban, se recere, ca el să aibă minte. Și minte poate ave și cine nu s’a născut în porfiră și vison și n’a purtat guler de aur cu stele. Guvernul se vede că altfel rezonază.

Pacificarea în Serbia merge greu. Diarele ne aduc telegrame, care de care mai contradicțoare.

Presupunind că pacificarea e deja faptă implinită greutatea cea mai mare de acuma urmează încă. A îneca în sânge o revoluție, nu e tocmai lucru greu. Tot trimiți la trupe până când, ele și-au isprăvit lucru. Ce vei face însă după pacificare, aici zace greutatea.

Și cumcă aici zace greutatea cea mai mare, ni o-a spus și diariul „Pester Lloyd” în numărul său de Duminecă.

Acest diariu ese din rezervă tocmai acuma, când se încep încurcăturile pentru Serbia. Resultatul final al rezonărilor celor dela „Pester Lloyd” e că Serbia nu va fi lăsată singură. Monarchia noastră va sări în ajutorul Serbiei, chiar și când ar sta în fața unei mari puteri vecine, care a ațătat mișcarea în Serbia.

Asupra acestui articlu vom reveni.

Călătoria principelui de coroană al Germaniei la Spania a făcut și face mare svon în lumea politică. Lucrul cel mai natural a fost răboiul cu peana

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CAILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)
(Urmare).

Cristian se vedu închis și paralisat de precauția maiorului. O ceartă între ei asupra acestui obiect era iminentă, deși bine sciea că trecerea prin gaură era periculoasă. Cristian mai bucuros se mesura cu prăpastia decât unul din amicii cei mai eselenți, ce i-a trimis Providența....

Și, convins că aici abilitatea și precauție n’au să i fie de folos, de oare-ce el nu vedea la trei pași de desubtul său, copilul lacului incredințându-se minunei permanente a destinului său, se coborî în fugă spre prăpastie.

XIX.

Cristian sosi la castelul nou înainte de ce maiorul, care mai avea a da micii sale trupe ordini, putea face pe jumătate din aceeași distanță, ca să-l ajungă. El găsi porțile curților deschise și luminate ca de obicei în decursul festivităților. O mare mișcare nobicinuită. Nu erau dame frumoase im-

podobite și cavaleri frumoși pudrați, cari la sunetele muzicii lui Rameau, schimbau întelnindu-se, reverențe mari sau surise grațioase; erau servitori grabnici, ducînd geamantane și încercându-le în sânnii. Mai toți oaspeții castelului se pregătiră de plecare, unii povestind cu glas lin prin coridoare, alții închiși în apartamentele lor odihnindu-se vr’o câteva oare, după ce dădură ordinile lor pentru călătorie.

Ce se petrecea oare? Lumea era așa de agitată, încât Cristian, încălțat cu cisme mari, cu capul gol, cu vesta spintecată și cu pete de sânge pe ea, cu cuțitul de vînatore la brău, nu făcu nici o senzațiune. Lumea îi făcea instinctiv loc, fără a întreba, cine este vînatorel acela întarziat ce părea a lua în asal, hătîrit a răsturna toate mai curînd decât a suferi o secundă de oprire.

Cristian parcurse așa galeria Vînatorelor, unde vedea rătăcind fețe foarte agitate. Printre fețele aceste, el recunoscu pe unii, cari i se aretaseră la bal, de drept moștenitori presuntivi ai stăpînului castelului. Ei păreau foarte emoționați, se întrețineau încet, și se întorceau la tot momentul spre o ușă, din care păreau că așteaptă cu temere o nouătate importantă.

Fără a le lăsa timp să-l examineze și să înțeleagă ce face, Cristian trecu ușa aceea, dîcîndu-și că probabilmente pe aci are să găsească aparta-

mentele baronului, însă trecînd o galerie îndestul de lungă el auzea gemete grozave. El fugi în direcția aceea și intră într’o cameră deschisă, unde se află deodată față în față cu Stangstadius, care ședînd în linisce, cetea o gazetă, la o lampă mică, fără a pără că de puțin emoționat de vîietările groznice, ce se auzeau tot mai aproape și mai distincte.

— Ce-i? îi dîse Cristian luându-l de braț. Pe aici mergi la tortură?

Fără indoeală, Cristian, cu cuțitul a mână, avea fisionomie puțin liniscitoare, căci vestitul geolog sări drept în sus și esclamă înspăimîntat:

— Ce-i asta? Ce vrei? Ce vorbesci de...?

— Apartamentul baronului? răspuse laconic tinêrul june pe un ton așa de hotărît, încât lui Stangstadius îi trecu toată poita de discuțiune.

— Pe aici! răspuse el arătînd spre stînga.

Și foarte mulțămînt a-l vedea depărțându-se, el își continuă lectura dîcîndu-și, că stăpînului castelului are bandiți ciudați în serviciul său, și că întelnesci în apartamentele sale oameni, ce n’ai vră să-i întelnesci într’un colț de pădure.

Cristian mai trecu un cabinet și găsi o ultimă ușă incuiată. El o sparse cu pumnul. El ar fi spart în momentul acesta porțile iadului.

Un spectacol lugubru se oferi vederei sale. Baronul, sguduit de convulsiunile unei agonii teribile se bătea în brațele lui Iohan, lui Iacob, a medicului

în diaristică. Și natural a fost și aceea, ca Franța să-și arete sensibilitatea mai întâi. Diarele franceze au și comentat călătoria aceasta, la care a răspuns și diariul de căpetenie al principelui Bismarck „Nord d. Allg. Zeitung“.

Acest războiu în presă nu însuflă tocmai îngrigiri serioase. E caracteristic însă, că diariul german nu mai slăbește pe francezi cu însinuări de conturbarea păcii europene.

Cumcă acestei călătorii nu i se pot disputa scopuri și rezultate politice, e fapt.

După o corespondență din Roma a lui „Bud. Cor.“ principele de coroană va petrece o zi și o noapte în Genua spre a se întâlni cu regele Italiei Umberto. Aceasta o face la invitarea proprie a regelui Italiei.

Ca rezultate ale călătoriei se amintesc ridicarea Spaniei la rangul de putere mare, ridicare reclamată de Austria, la care acuma nu se mai opune nici Anglita, și izolarea totală a Franței.

Cu un nebun este mai mult în lume. Un brutariu din Hagenan în Elsația, Curieu în 16 l. c. s'a dus în departamentul cultelor spre a împușca pe ministrul Jules Ferry. Fiind prins a spus, că e trimis de o societate de anarhiști secretă spre a împușca pe ministrul president. Cercetarea judecătorească a constatat, că are de lucru cu un fanatic de prima ordine.

Referințele dintre Franța și China devin pe zi ce merge tot mai încordate, încât erumperea unui războiu se pare a fi inevitabilă.

Ministrul de externe al Rusiei, Giers, conferează cu principele de Bismarck. Situațiunea internă a Rusiei preocupă întreaga presă europeană. Și Europa, de când cu alusiunile Contelui Kálnoky în delegațiunile ungare, a devenit și mai curioasă. Diariul Standard reproduce o întrevorbire a unui diplomat engles cu generalul Loris-Melikoff: Eată ce ție acest diplomat:

„Sciți, ție generalul, că acuma pe urmă poliția a isbutit să aresteze, la Kharcov, pe Vera Philipova care a putut să scape până aci de toate cercetările. Această Vera Philipova era capul comitetului executiv. E o jună îndestrată cu facultăți extraordinare, cu un entuziasm esaltat pentru ideile sale politice, de care se glorifică mai mult de cât le ascunde.

Vei fi auzit negreșit vorbind de progresele esagerate ale nihilismului în armată și de arestările de oficiali în Caucaz. Adevărul e, că Vera Philipova, vedând că propaganda în popor nu isbutea, țeranii în mai multe rânduri reușind a pune mâna pe conducători pentru a-i da autorităților, concepu proiectul extravagant de a pregăti o reșcoală militară. Alegând sudul Rusiei drept câmp al întreprinderilor sale, ea începu cu o altă Doamnă nihilistă să întoarcă mințile oficialilor în garnisoană în această regiune și aceste două femei isbutiră a face pe mulți să uite datoria lor, mai cu samă în regimentul din Mengrelia, atunci în Tiflis.

Numărul oficialilor arestați se ridică la 40 și toți fac parte din clasa, pe care noi, Rușii, o numim Bourboni, oameni, cari nu se rădic de loc asupra mojiilor prin educațiune și prin știință.

Nihilistii au pierdut pe mulți din membrii lor cei mai influenți în cei din urmă doi ani și arestarea Verei Philipova este pentru dânsii o lovitură din cele mai puternice. Ei privesc acuma pe Lavroff ca șef al lor, dar el trăiesce la Paris, unde sunt întruniți principalii săi asociați. În Rusia, nihilistii sunt

acum împărțiți într'o mulțime de grupuri împrăștiate, toate mai mult sau puțin neatârdate și lucrând izolate, fără nici o direcțiune generală.

Nihilismul este o boală, cancerul moral al epocii noastre. El nu poate să fie suprimat de odată. Negreșit că nici o măsură nu este în stare de a împedece atentatele izolate. Dacă pun mâna pe un pistol și trag asupra dale, cine poate să împedece lovitură? Nici un suveran nu e la adăpost de glonțul asasinului, care lucrează singur. Dar se poate supraveghia de aproape conspirațiunile și un al doilea 1 Martie n'ar pute să se reproducă ași.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Gurariului, în 5/17 Noemvre 1883: On Die redactor! Comuna noastră a devenit în zilele din urmă obiect de discușiune în presa din Sibiu. Așa am cetit și în Nr. de Joi al foaiei „Sieb. d. Tageblatt“ o notiță asupra locuitorilor din susnumita comună, al cărui cuprins e de natură a-i înfățișa pre aceștia ca pre unii, cari se opun dispozițiunilor judecătorești, și sunt gata a inscena revoluțiune periculoasă pentru liniștea publică și siguranța „pacinicilor“ conlocuitori Sași! Pentru orientarea on. public cetitoriu voiu nota punctele mai marcante în afacerea diu cestiune, ca să se vadă, cari sunt atacătorii, și cine sunt cei atacați.

Comuna românească Gurariului a purtat în deceniile din urmă proces cu comuna Cristian, în majoritate săsască, pentru un complex de pădure, care se întinde dela poalele munților până aproape în comuna Gurariului.

Pe timpul cât a decurs procesul, pădurea în litigiu a fost pusă sub sechestru.

De un an încoace s'a răspândit printre oameni fama, de oare-ce oficiali încă nu ni s'a fost publicat, că comuna Gurariului ar fi pierdut procesul.

Sechestrul însă nu s'a ridicat nici până ași, și Cristianul încă nu e pus judecătorește în posesiunea locului de controversă.

Cu toate acestea în ziua de 8 l. c. st. n. se pornesc Cristiereni cu satul, bărbați și femei înarmați cu puști și săcuri, pe drum însoțiți de 25 gendarmi; trec prin mijlocul comunei Gurariului dealungul spre locul de controversă, se năpustesc asupra pădurei tăind fără cruțare tufișul, din care constă pădurea.

O grupă de Gureni merg pe același drum, unii să și vadă de vite la sălașe, alții să taie lemne în pădurile lor. Cât i ochesc Sasi năvălesc asupra-le amenințându-i cu arma.

Norocul, că s'au aflat și între Cristiereni oameni așezați, căror le a succes să încungiure escesul. În aceeași ținută marțială se întorc Sasi de cu seară prin comună, ocupă drumul dinpreună cu gendarmii cari, întrebați fiind de scopul venirii lor, declară, că sunt ordinați aici pentru siguranța Cristierenilor ad. să apere pe cei mulți și înarmați, contra celor puțini și cu mâine goale. Îți era greu a te străcura pe strade printre acea mulțime formidabilă.

Dar nici cea mai mică ceartă ori gâlceavă nu s'a întâmplat în butul celor, cari poate o ar fi dorit!

și a preotului Akerstrom. Aceste patru persoane abia aveau putere a-l opri să nu se asvêrle din pat, ca să se prăvălească pe podile. Criza, în care se afla era așa violentă, și oamenii din pregiurul său așa ocupați, încât n'auziră sgomotul, ce-l făcu Cristian la intrarea sa, ei nu se întoarseră decât în momentul când moribundul, a cărui față era îndreptată spre Cristian, exclamă cu un accent de spaimă imposibil al descrie:

— Eată... eată... eată... frate-meu!

Tot odată, i se contractă gura, dinții îi mușcară limba, de stropia sânge. El se asvirli înapoi cu o mișcare așa repede și violentă, încât scăpă din mâine ce-l țineau, și cădu cu capul înapoi spre perețele alcovului său, cu un sgomot îngrozitor. El era mort.

Până ce preotul, medicul și cinstitul Iohan schimbă îngrozii cuvântul suprem: A isprăvit! Iohan, conservându-și o prezență de spirit extraordinară, privise și recunoscuse pe Cristian. Atenta-tul din Stollborg, a cărui rezultat îl aștepta de o oră cu atâta nerăbdare, fără a pute părăsi pe moribundul, n'a reușit dară. Iohan se simțea pierdut. El n'avea pentru sine, în momentul acesta altă scăpare decât fuga; având să facă mai târziu noului stăpên submisiunea sa, sau să cerce a se desface cu ajutorul complicilor săi, cari remaseră. Ce ar fi și hotărît, el nu cugetă decât la scăpare; Cristian însă îl îmbulzea prea de aproape ca să fi

putut fugi, el îl prinse în pragul ușii de gât cu o forță, încât miserabilul, palid și nădușit cădu în genunchi rugându-se de iertare.

— Stenson! îi ție Cristian, ce ai făcut tu cu Stenson?

— Cine ești dta domnule, și ce faci? exclamă preotul pe ton sever. Într'un moment așa solenel ca acesta, în fața unui om, a cărui suflet tocmai apare înaintea tribunalului suprem, dta comiți un act de violență?

Până ce vorbise preotul, Iacob se încercă a desface pe Iohan din încleștirea lui Cristian; însă stadiul excitațiunii supreme, în care se afla tinêrul june, îndoi forța sa naturală, tustrelele persoane de față nu-l putură scăpa.

Mai îndată intră Stangstadius, atras de sgomot, făcând cale moștenitorilor lacomi a afla adevărul stărei baronului, și domesticilor ce pândiseră și veniră acuma să auză ultimul gemet a moribundului.

— Cine ești Dta, domnule? repetă preotul, din partea căruia Cristian se lăsase de voie bună să i ia armele, însă fără să și lase victima sa din mâni.

— Eu sunt Cristian Goeffle, răspuse el atât din milă pentru bieții moștenitori, cât și din prudența aflându-se în societatea lor; eu viu aici din partea dlui Goeffle, a rudeniei și amicului meu, să reclamez pe bêtânul Adam Stenson, pe care miselabilul acesta poate că l'a omorit.

— Omorit? exclamă preotul îngrijindu-se.

În ziua următoare, 9 l. c. vin Cristiereni însoțiți de gendarmi cu carăle șirag, pentru ca să și ducă acasă lemnele tăiate.

Gureni i înșoțesc pe drum, taie unii lângă alții — nu în carne vie, ci lemne, și pe seară se reîntorc în bună ordine și unii și alții cătră casă.

Nici un esces, nici un craval nu s'a întâmplat! S'au tras însă clopotele la biserică, pentru că murise oare cine în seara premergătoare.

Sasii vor fi cređut că noi tragem, pentru că... a murit dreptatea.

Motiv suficient pentru ei de a introduce investigațiune asupra acestui fapt.

În ziua următoare, 10 l. c. sosesc deci în comună o comisiune micștă din Sibiu, constătătoare din domni dela Tribunal, pretură și comitat, ca să erueze aceea ce... n'a existat.

Dar norocul, că nu s'a constatat nici un mort nici barămi un rănit în ambe comune: toți în viață, totul în completă linișce.

Numai câinii blehneau prin curți ca pre la stîna auzind tropotele bărbaților siguranței publice și vedând atâtea fețe străine din Cristian, membrii primăriei, cari însoțiți de gendarmi vizitară până seara târziu curțile pacinicilor Gureni!

Acum s'a încheiat actul I al dramei, și Duminecă a fost pausă.

Luni în 11 vin vecini noștrii ear la noi, trec fără pic de gâlciavă prin comună în sus cătră pădure.

Înt'răceea se apucă oamenii rânduiți spre acel scop, să curățe un părau, care esundând vara în timp de ploae, face stricăciuni în comună, eșind din alvia sa și apucând pe stradă.

Sasii sosiți aci, ar fi putut trece păraul și fără podișor; dar unii dintre gendarmi, pe semne să arete, că dânsii n'au fost cu totul de prisos, în hiperzelul lor de a oferi asistența, încep pricină cu oamenii, amenință, alegară în sus și în jos după muieri și copii, până ce se aruncă lemnele de pod preste olaltă, ca să poată trece bunii noștrii vecini mai comod cătră casă. Alți gendarmi cutrieră comuna de-arândul intrând prin curți și servind de gardă sasilor, cari luau în scris lemnele de prin curțile oamenilor, ca și când arborii Cristierenilor ar cresce investiți cu sigilul comunei!

N'au fost cruțați nici preoții noștrii de aceste visite suspiționătoare!

În atare învâlmășală nu e de mirat, dacă se vor fi aflat și indiviđi de aceia, cari n'a mai putut suferi o astfel de procedere neomenoasă și desprețuitoare. Sbirături, împunsături cu baioneta, plesnituri cu biciul, vaiete, sbârănituri de petri pe o parte și pe alta; în urma acestora mici lesiuni corporale în ambele tabere: iată întreagă scena războinică. O privesce mai mult comică de cât serioasă! Atâta a fost totul.

Cristiereni fac însă capital politic din această hârțăitură. Ei alărmează tribunalul, oficiul comitatens, ministeriul, Sibiuul și întreagă țeara prin presă și prin deputațiuni ostentative. Dar tac tăcerea pescelui asupra faptelor penibile comise de ei în comuna lor, pe drum și hotar contra Gurenilor. Cam de vre-un an adecă, și mai bine, în perioade anumite au arătat ei — Cristiereni — cum sci aplica principiul creștinesc de iubire cătră deapropoale prin aceea, că au năvălit lotresce ziua noaptea asupra Gurenilor, când treceau prin comuna Cristian

— O! el este capabil de aceasta! exclamară la rândul lor moștenitorii, cari urau pe Iohan.

Și fără de a se mai ocupa de incidentul acesta, ei se îmbulzeau în jurul scumpului repozat înădușind pe medicul cu mulțimea lor, copleșindu-l cu întrebări avide, și delectându-și ochii la spectacolul acestei fețe hidos desfigurate, ce îi înfricoșă și acuma încă, cu toate că se bucurau.

Ei nu deschiseră rândurile lor cu respect decât înaintea impasibilului Stangstadius, care venea, cu o oglindă, să facă ultima probă, țiecând că medicul este un măgar incapabil să constate decesul. De ar fi fost Cristian la rândul său mai puțin ocupat, el ar fi auzit mai multe voci țiecând: „Nu mai rămâne speranță?“ pe un ton care țiecea: „Numai de ar fi în adevăr mort!“ Cristian însă nu gâdea la moștenirea sa; el voia să vadă pe Stenson, el convocă pe Iohan să-l facă să apară îndată sau să-l conducă însuși la moșneag.

— Lasăte de omul acesta, îi ție preotul; Dta ilsugrumi, și el nu este în stare a ție răspunde.

— Eu nu-l sugrum nici decum, răspuse Cristian, care în adevăr, se îngrijea cât putea să nu compromită viața aceluia, dela care voia să stoarcă destăinuiri.

Înt'răceea vicleanul Iohan profită de bunele intențiuni ale dlui Akerstrom. Nevoind să vorbească, el se făcea ca și când ar leșina, și preotul înfruntă pe Cristian pentru brutalitatea sa, precând

spre Sibiu. S'au întemplat de au luat pe piele și Orlățeni în greșală, că ar fi Gureni. Acte asupra astorfel de fapte se află depuse și la judecătoria. Cei mai mulți însă dintre cei bătuti au ramas cu ce au căpatat din cauză că, neputend dovedi, s'a indoit de rezultat; de aceea au tăcut și rabdă.

Chiar în momentul, când scriu acestea, comunicațiunea noastră cu Sibiu o facem ocolind prin Poplaca și Rășinari.

„Traurig, aber wahr“ ar dice Germănu. Eu însă încheind, îmi exprim convingerea, că prin rapoarte eronate la diuare, prin mistificarea adevărului și alarmarea publicului mare nu se va restabili ordinea: de asemenea nici prin gendarmi, nici prin miliție, nici prin comisiuni investigatoare nu se va statornici pacea între două comune vecine, avise în urma situațiunei lor topografice a trăi în linise și bună înțelegere una cu alta în interesul bine priceput al ambelor. De oare ce adevărul acesta nu-l putem ascunde nici noi Gureni, precum nu'l pot nega nici cristiereni, că „drumul cel mai bun al Gurenilor către Sibiu duce prin Cristian, ear calea cea mai scurtă și unică spre munții și pădurile Cristierenilor duce prin... Gurariului.“

Un iubitor de pace.

Din camera României.

(Urmare.)

Din acest punct de vedere observ ceva curios în istoria noastră — și de aci iar o digresiune. Se formează un stat mare: Statul imperiului Româno-Bulgar, care sciți cu ce strălucire și a făcut aparițiune în lume, ale cărui destinate au fost scurte, însă glorioase, care nu a cădut din împregiurări interioare, dar din cauza unor împregiurări străine. Dacă această nenorocire, căderea acestui imperiu, nu s'ar fi întemplat, civilizațiunea poate, că ar fi prins demult rădăcini în valea Dunărei, și din valea Dunărei, în orient.

Pacea lunei ar fi fost asigurată prin acel imperiu. Artele, comerțul, industria lunei nu ar suferi, căci nu trebuie să se uite că în valea Dunărei se apără Constantinopole și Dardanelele, căci de câte ori armata de invasiune a isbutit să între în văile Rumeliei, răboiul se considera ca sfârșit. Lucrurile s'au petrecut astfel; poate că și aceasta intră în secretele providenței. Dar nu e mai puțin adevărat, că istoria și-a făcut datoria, și dacă nu se vęd rezultatele, pricina este o boală. Una din aceste boale a fost și invasiunea turcească, care a compromis în orient ori-ce dezvoltare istorică, și ați, după urma acestei invasiuni, suferă încă Europa. Dar aceasta trebuie să se sfârșească, trebuie să înceteze starea anormală și să ia cursul natural. Existența imperiului otoman astăzi e sfârșită, numai prin minune și mai prelungește viața condamnată: toți îi vęd sfârșitul: ceea ce preocupă pe fie care, este, cine va înlocui pe turci. De aceea fie-care vine și oferă serviciile sale, pentru ca să nu lase Orientul fără stăpâni. Tot o asemenea dorință a inspirat pe D. Kallay în discursul său. Orientul e de dorit să fie al orientalilor, pre basa programei românesce: ca fie-care naționalitate să se desvoalte, conform geniului său particular, în limitele sale etnografice. Dar să intrăm pe tărâmul practic.

Lăsând la o parte aceste vederi, cari nu pot sluji decât ca direcțiune pentru aspirațiunile noastre către un viitor depărtat, să vin la considerațiuni practice, cari stau în legătură cu obiectul acestei interpelări.

La răsărit avem de vecin pe marele imperiu rus. Imperiul, care e supus sceptrului Țarului, dice marele învățat

Alecsandru de Humboldt, e mai mare decât discul lunei pline. Această țeară de o imensitate siderală, a ajuns și cu densitatea populațiunei sale în provinciile din Vest, după cum spune marele economist și publicist Leroy Beaulieu în cartea „L'empire des Tzars,“ să aibă aproape 50 locuitori de kilometru patrat. Are astăzi 100 milioane locuitori; după calcule sigure în 50 ani va avē 150 milioane. Pământul a devenit roditor! grație sistemului prohibitiv, ca să dice așa, al vămilor sale a ajuns și mare țară industrială. Nu aveți decât să vă aduceți aminte de raportul dlui Aurelian din anul trecut, asupra esposițiunei din Moscova, că ultima observațiune a lui Leroy Beaulieu, grație Tchernozonului adecă fertilităței pământului negru, centru de gravitate al Rusiei tinde din ce în ce a se muta dela Nord la Sud. Între noi și această mare țeară nu există frontieră; militarii competenți spun toți că numai retrăgându-ne pe valea Siretului putem găsi o linie de apărare, adecă trebuie la un cas de resbel, să începem apărarea prin a lăsa în mâna vrăjmașilor jumătate din teritorul țerei noastre cu resursele sale și în oameni și în cele alte resurse.

Ce consecințe poate avē pentru viitorul nostru lipsa aceasta de frontieră defendabile despre această mare țeară. Dați-mi voie să vă fac o citațiune tot din acel autor.

„Impresiunea ce'i lasă acest muzeu, în care un singur stat cuprinde atâtea tipuri omenesci, numai o hartă etnografică și o lasă în același grad. Culorile de abia au atâtea nuanțe cât își trebuie, ca să poți arăta fie-care neam cu o culoare.“

Înainte hărtilor lui Koeppen sau Rittich, ca și în muzeul Dochkof, și se pare, că în această țeară în care pământul și natura neînsuflețită, au așa de mare unitate, nu e decât confusiune între rasele omenesci. Și puind și înțelegerea cum a putut să între în compunerea unui Stat politic atâtea rase diverse, eată cum explică el acest fenomen:

„În imensul cadrilater cuprins între Oceanul înghețat și Marea neagră, între Baltica și Uralul, nici un obstacol care să l' despartă. În toată această câmpie nu există compartimente naturale cari servă de hotar și ca cadru popoarelor.“

Concluziunea, care trebuie să o tragem din aceasta, este că o națiune, care nu are fruntarii, nu este sigură de existența sa; și noi nu avem despre răsărit.

Dacă ne întoarcem în spre Dunăre vedem același lucru; și Rusia este puterea, care s'a opus ca noi să dobândim fruntarii științifice despre Bulgaria; avem fruntării diplomatice, dar care nu ne pot servi de cât în timp de pace, căci resbelul sciți că are de scop tomai schimbarea tratatelor, și prin urmare, nu o să încep prin a respecta pe acela care hotărăsece hotarele.

D-lor, în cestiunea orientului tot felul de lucruri curioase s'au petrecut; așa s'a vędut că un guvern era în relațiuni normale sau amicale, după cum se dice în diplomație, ceea ce nu împedica pe naționalii acelor țeri, sub nume de voluntari, să se bată în toată regula. Au rămas cele ce s'au întemplat cu ocaziunea resbelului Sërbo-Turc ca un model de ceea, ce s'a chemat resbel oficios. (Va urma.)

Varietăți.

* (Dar preainalt.) Majestatea Sa regele s'a îndurat prea grățios a dăru comunității bisericesci catolice din Orlat un edificiu din proprietatea erariului militar pentru scopuri scolare cu condițiunea de a se cultiva la scoala înființândă pe lângă alte studii în special și limba maghiară.

* (Cas de moarte) În 15 Noevre a. c. st. n. s'a mutat la cele vecinice *Demetriu Cosma*, paroch

— Nu, nu! strigă Iohan. spriginit de complicității săi, cari înțelegeau foarte bine că a venit diua destăinuirilor și că au să impună tăcere răsbunătorilor; să-l luăm prins. În turn! în turn cu el!

— Da da, în turn urlă baronul de Lindenwald, unul din moștenitorii cei mai lacomi.

— Nu, ucideți-l, exclamă Iohan riscând totul pentru tot.

— Da, da, aruncați-l pe fereastră! răspunse corul acestor pasiuni diavolești.

Și camera reposatului deveni teatrul unei scene de tumult și de scandal, servitorii năvăliră asupra lui Cristian, care nu se putea apăra, căci preotul se era pus înaintea lui scutindu-l cu trupul său, și jurând că mai bine să lasă să-l ucidă pe el însuși, înainte de a lăsa să se comită un omor în prezența densusului.

Medicul, Iacob și doi moștenitori, un bătrân și tinărul său fiu, se puseră pe lângă Cristian din respect pentru preot și din loialitate naturală; Stangstadius, sperând a liniși pasiunile pin autoritatea numelui său și prin eloquenta sa, se repeșise între luptători; aceștia însă nu-l băgară în samă și se imbulziră spre Cristian, așa încât tinărul june, mai mult împedecat decât sprijinit de micul grup a slabilor campioni, să vędă pas de pas împins către fereastră, ce Iohan, cu ochi înflăcărați și cu gura spumegândă de furoare, tocmai o deschise, sberând,

gr. cat. și viceprotopop onorariu, în Feurd. Fie-i țearina ușoară!

* (Clironomul Rudolf ca colaborator de jurnal.) În Viena apare o revistă lunară intitulată „Mittheilungen des Ornithologischen Vereins in Wien“ carea este distinsă prin conlucrarea prea înaltului moștenitor Rudolf. Alteța Sa își signează lucrările sale cu o *. — În numărul 9 a revistei a apărut din peana ilustrului autor un tractat intitulat „Studii asupra paserilor răpitoare“, care este în felul său o disertațiune de mare însemnătate și interes; cu toate că autorul o numesce foarte modest „o dare de seamă fără de însemnătate.“

* (Damele din Arad). Deschiderea scoalei de fete în Sibiu a produs cea mai bună senzațiune în Arad, unde — ni se scrie de acolo — în acest punct sântem în decadență. Mai bine de 30 de ani a existat aici un institut de domnișoare, al domnișoarelor Papp, care pentru că surorile conducătoare sciau românesce și aparțineau religiunei noastre, era considerat de pensionat românesc. Acolo s'a crescut întreaga generațiune de ați a doamnelor noastre din provincia aceasta. Din acel institut au eșit dame culte și românce zeloase, ca de exemplu însăși presidenta Reuniunei femeilor din Sibiu. În acel institut se propunea religia și gramatica română. Ați acel pensionat numai există. Câte sânt, profesază ideile ce domnesc și în politică, și părinții fetelor cu drept cuvânt trebuie să fie îngrijiți de viitorul copilelor lor în punctul naționalității. Ideea înființării unui institut de creștere pentru fete s'a ventilat și aici din momentul desființării celui amintit, dar realizarea tot nu s'a mai făcut. Să sperăm, că femeile noastre din Arad, pe cari trebuie să le ardă necesitatea unui institut național, nu vor întârzi a se ocupa de el. Femeile din Arad nu pot rămâne îndărăturul surorilor lor din Sibiu. Care cunoasce damele române de aici scie, că tocmai în privința naționalității se disting foarte mult. Pe stradă, în familie, în societate, nici odată nu le auți vorbind decât românesce. Corespondențele lor le fac românesce, ceea ce nu putem afirma despre multe orașe din Ungaria, Transilvania și Bănat. „Familia.“

* (Reuniunea femeilor române din Brașov), cea mai veche dintre puținele reuniuni ale damelor noastre, va ține adunarea sa generală în 19 Noevre st. n. după miațădi la 3 oare în sala de desemn a gimnasiunii român. Presidenta Reuniunei e dna Maria Secarean, secretar dl profesor Dr. Nicolae Pop. „Fam.“

Loterie.

Sâmbătă 17 Noevre 1883.

Viena:	79	21	25	30	83
Timișoara:	6	34	71	65	90

Bursa de Viena și Pesta.

Din 15 Noevre n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.20	120.25
Renta ung. de hârtie.	85.25	86.80
Împrumutul drumurilor de fer ung.	138.40	133.30
Scrișuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.60	78.70
Sorți de regularea Tisei	109.90	109.75
Galbin	5.72 ¹ / ₂	5.73
Napoleon	9.58	9.59
Lon'on (pe polița de trei luni)	120.50	120.55

servitorii nelinisciți de soarta, ce-i aștepta, când răsbunătorii nedreptăților comise își vor începe oficiul lor, se arătară mult mai dispuși să apere pe Iohan decât să cedeze unui necunoscut.

Precând Iohan se vędu îndestul de impresorat și îndestul de spriginit ca să-și reia obrăsnicia sa, el își găsi încet, limba, și exclamă cu o voce răsunătoare, ce domină tumultul apartamentului:

— Domnule preot, eu îți denunț un intrigant și un înșelător care, cu ajutorul unui roman infernal pretinde a trece aici de unicul moștenitor al baroniei!

Predați-mă dară răsbunării sale, Dvoastră care mă urțiți, a dause el adresându-se către moștenitorii și acum când stăpânul nu mai este, Dvoastră nu veți mai avē pe nimenea să nimicească infamele machinațiuni a le dlui Goeffe; căci el a găsit pe acest cavaler de industrie, care se laudă a face să prevaleze dreptul său asupra tuturor drepturilor Dvoastră.

Dacă ar fi cădut fulgerul în mijlocul acestei adunări, el n'ar fi produs mai multă spaimă și uimire decât cuvintele lui Iohan, însă precum el aștepta, se operă o reacțiune subită și un cor de injurări și de blăsteme nădușiră glasul lui Cristian, pre care preotul îl provocă să se justifice sau să se esplice.

— Alungați-l! Alungați-l cu rușine! diceau cu vehemență verii și nepoții reposatului.

ca să nu lase să se răcească beția de frică a complicității săi.

Privind pe omul acesta îngrozitor, care lăpădase în sfârșit masca sa de umilință ipocrită și lăsa să se vadă tipul, instinctele unui tigr, preotul și medicul, uimiți de groază, fură cuprinși ca de o amețală și cădură mai mult de cât se repeșiră asupra lui Cristian, până ce doi din mișei cei mai rezoluți îl prinseră drept de picioare, ca să-l arunce de dinapoi afară. El era perdut, pe când maiorul Larrison, locotenentul, caporalul, dl Goeffe și cei patru soldați năvăliră în odaie.

— Respect înaintea legii! exclamă maiorul îndreptându-se către Iohan. În numele regelui, te arestez!

Și, predându-l caporalului Duff, el a dause adresându-se către locotenent:

— Nu lăsa să iasă niminea.

Apoi în mijlocul unei tăceri de spaimă sau de respect, căci niminea nu îndrăsnea în momentul acela a nu recunoasce autoritatea unui oficer de Indelta, Larrison, privind împregiur, vędă pe baronul nemışcat în patul său. El se apropiă, îl privi cu atențiune, își luă pălăria din cap dîcînd:

— Moartea este trimisul lui Dumnezeu! Apoi punându-și pălăria iarăși în cap a dause:

— Dumnezeu să ierte pe baronul de Waldemora.

(Va urma.)

Nr. 254. B.

[602] 3-3

CONCURS.

În urma încuviințării Preavenabilului Consistoriu din 21 Iulie a. c. Nr. 2454. B. se scrie prin aceasta, concurs pentru postul de capelan înființat lângă parochia bătăniei în parochia Caila din protopresbiteratul Bistriței cu termen până la 30 Noemv. a. c. st. v.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

a) porțiunea canonică de 18 jgăre 108 □, al cărei venit anual este calculat la 200 fl. v. a. darea și ecivalentul pentru aceasta se va suporta din partea comunei bisericesti.

b) Venitele din funcțiuni, ce le va săvârși capelanul.

Doritorii de a ocupa acest post au de ași trimite suplicile lor instruite conform regulamentului congrsuale din 1878 la subscrisul în Borgo-Dioseni până la termenul indicat.

Borgo-Dioseni, 26 Octomvre 1883. Oficiul protopresbiteral al tractului Bistriței în conțelegere cu comitetul parochial concerninte.

Ioan Buzdug m. p., adm. ppresb.

Nr. 374

[603] 2-3

EDICT

Domnica Balint (Söciu) din Cohalm (Rupea) pretura Cohalmului, domiciliată prin căsătorie în Merchiașa carea de 9 ani și jumătate a părăsit în mod clandestin pre legitimul său soț de căsătorie Nicolae Oncea din Merchiașa, fără a sci ubicațiunea ei până astăzi, e citată; ca în termen de trei luni de zile dela publicarea acestora, să se prezenteze sau în persoană sau printr'un apărătoriu plenipotențiat spre acest scop înaintea subsemnatului for matrimonial căci altcum procesul divorțial urdit în contră-i din partea bărbatului ei, se va decide și în absența dñseii, conform legilor esistente.

Cohalm 2 Octomvre 1883.

Forul matrimonial gr. răsăritean al protopresbiteratului Cohalmului.

Nicolau Mircea m. p., administrator protopopesc.

Nr 401.

[599] 3-3

EDICT.

Maria Hudea nasc. Lăpădat de religiunea gr. or. din Hașfaleu, comitatul Târnavei mari, carea de aproape cinci ani a părăsit cu necredință pre legiuitul său bărbat Zacharia Hudea din Daneș acelaș, comitat, fără a se sci ubicațiunea, se citează prin aceasta ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict, se se prezenteze înaintea subsemnatului scaun protopresbiteral, ca for matrimonial de prima instanță, căci la dincontră și în absența ei se va pertracta și decide procesul intentat contra-de bărbatul său.

Sighișoara, 24 Septembrie 1883.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei ca for matrimonial de I instanță.

Renumitul

„ANTIRHEUMATICON“

a lui Dr în medicină Franz Heller pentru întrebuițare înternă, este unicul și cel mai sigur mijloc radical, care vindecă imediat și pentru totdeauna toate morburile de reumatism.

Prețul 1 fl. v. a. cu îndrumare de întrebuițare.

Deposit de vëndare la [607] 1-3 I. Csáky, Mediaș. (Transilvania.)

Cătră on. public român!

Subscrisul are onoare a aduce la cunoștința on. public român, că și-a deschis în casele Institutului de credit „Albina“, strada Măcelarilor Nr. 20

Prăvălia

cu cele mai fine mărfuri de spițerie.

Prin relațiuni mai de aproape cu fabricile sunt în plăcuta pozițiune a oferi cele mai moderate prețuri, rugând pe on. public român pentru binevoitorul sucurs.

Cu deosebita stimă

F. Klein,

[605] 2-2

Sibiuiu, strada Măcelarilor Nr. 20.

Nr. 5786 — 1883 civ.

[560] 3-3

Publicațiune.

În afacerea segregării hotarului Făgărașului pentru executarea înțelegerii, adecă pentru începerea segregării și introducerea judecătorească în noua posesiune, asemenea pentru autenticarea lucrărilor de segregare se pune termen pe 24 Novembre a. c. la 9 oare înainte de ameađi la fața locului în casa magistratului din Făgăraș la care se convoacă toți proprietarii prin reprezentanții lor legali și prin publicațiuni în diare.

Brașov, 4 Novembre 1883.

In numele tribunalului Alecsandru Onaciu m. p., jude esmis.

TELEGRAMĂ DIN PARIS.

Noi am fost recercați, de a publica aceasta telegramă pentru speciala sa însemnătate.

Societatea de comerțiu franceză a deschis chiar acum în cetatea principală și reședința Viena o Filială a articelor sale și vinde obiecte cu prețuri ne mai pomenite, în lumea comercială europeană.

incă ne mai auđite

și espedează atari în toate părțile de lume pentru bani trimiși înainte (solviți momentan) sau cu rambursă postală, până când este încă oare care provisiune de obiecte aici.

Marfa constă din obiectele cele mai necesare, lucrate mal bine, mai practice și ne mai pomenit de eftine, de care are necondiționat lipsă ori ce economiă de casă și fie-ce familiă, și fiind-că societatea are filiale și în: Paris, Londra, Brusela, Amsterdam, Marsilia, Lille, Kopenhaga, Varșovia, Petropole, Geneva, Zürich, Mailand și Turin, așa dară unde cumpără mai întreagă Europa, sperăm, cum-că și locuitorii monarhiei austro-ungare vor fólosi acoastă ocașiune, carea nu se va mai da mai mult, și vor recomanda în interesul lor propriu cât se poate de mult, pentru că eftinătatea aceasta necredibilă.

a pus în uimire lumea întreagă.

Voiește cine-va să aibă ceva întrun adevăr bun, practic, absolut necesariu și prelungă aceasta încă ceva ne mai pomenit și necredibil de eftin, atunci să folosească aceasta ocașiune scumpă, carea nu va mai ocure în deours de 100 ani și să comande cât se poate de iute și de mult. Cu stimă Societatea de comerțiu franceză.

În magazine este depositat următoriu număr de marfe:

- 5000 de oroloage de busnariu - Cylinder din platină... 5000 de linguri mari de ascos supa de argint de Britania... 2325 oroloage-Anker cu 15 rubine... 3650 oroloage remontoir de aur dublé... 1400 oroloage adevărate-remontoir... 4200 oroloage franceze de deșteptat... 4980 mantele de ploaie americane... 6500 dusine de unelte de mâncare de argint de Britania... 15000 dusine de linguri de mâncat de argint de Britania... fea însă, mai înainte cu 4 fl., acum cu 1 fl. 20 cr... 2000 de linguri mari de ascos supa de argint de Britania... 2180 dusine de tase englezesti de Britania... 5000 părechi de sfeșnice de salon... 6000 cutii de zăchar... 3570 fuste pentru dame... 4780 năfrămi de iarnă... 3970 năfrămi de Cachemir... 3000 cămăși pentru bărbați... 5250 cămăși pentru dame... 6000 corsete de noapte pentru dame... 3400 ismene pentru dame... 6000 învălitori (Plaids) de călătorie... 3900 pânză de casă... 8000 covoară (coperișe) de pat... 5450 garnituri de masă... 10000 dusine de batiste (năfrămi de buzunariu) franțozesti... 6000 dusine de batiste de mătășă... 2450 dusine de ciorapi (colțuni) de mătășă americani... 1400 dusine de ciorapi de mătăsa americani... 8000 de pipe din spuma cea mai fină... 1100 sugarete de spumă... 2000 inele cu brilante... 2000 de inele cu brilante... 2000 inele cu brilante...

Ca document al solidității celei mai stricte se primesce fie-care obiect, care nu convine, înderăpt, și paralele se reintorc, fie-care comandă este așa dară fără risco. Comandele se efectuesc, fiă că se fac cu rambursă postală, sau că se trimite suma mai înainte, chiar așa de consciințios, ca și când respectivul ar fi de față în persoană. Să se convingă fie-care prin o probă despre eftinătatea ne mai pomenită.

Adresa unde sunt de a se face toate comanda: A. Fraiss, Hauptdepot internationaler Fabricate, II. Bezirk, obere Donaustrasse Nr. 107, WIEN.